

„NÉZEK EGY KÉPET...”

Meditáció Szalay László: „Ábrahám áldozata” című grafikájához
a Reformáció 500. évfordulója alkalmából a DRHE által
társrendezőként szervezett Szalay-kiállítás megnyitójára

Nézek egy képet. Aztán egy idő után azt veszem észre, hogy ez a kép néz engem. Bele van sűrítve ebbe a képbe egy nagyon rejtélyes történet. Az Ószövetség lapjairól elevenedik meg Ábrahám és Izsák életének egy nagyon rejtélyes, nagyon nehéz mozzanata. Hiszen Ábrahám azt a parancsot kapja Istentől, hogy áldozza fel az egyetlen egyet, akit szeret, Izsákot. És elindulnak ketten. És elérkeznek az áldozat helyére.

Nézem ezt a képet és látok rajta két embert. Mind a kettő valahogy olyan természetellenes pózban van. De hát nem természetellenes-e maga az, hogy áldozatnak nevezzük azt, amikor egy emberi életet erőszakkal kioltanak?

Olyan könnyedén vesszük a szánkra, meg olvassuk, meg hallgatjuk, meg beszélünk közlekedési áldozatokról, beszélünk természeti katasztrófák áldozatairól. Pedig ezek valójában nem áldozatok. Mert ami értelmetlen, az nem áldozat! Természetellenes a tartása Ábrahámnak, természetellenes a tartása a fiúnak. Ketten mentek együtt az úton, és biztos nagyon sokáig hallgattak. Nem tudom, hogy vajon Izsák gondolt-e arra, hogy miután hazatértek, leírja azt, amit gondolt, mint ahogy nagyon sok író, művész leírta az apjához fűződő nagyon sajátos, nagyon különleges viszonyát. Franz Kafka: „Levél apámhoz”, Esterházy Péter: „Levél apámnak”. Amikor az ember ezeket olvas, akkor borzong bele, hogy milyen mélységek, milyen rettenetes távolságok tudnak lenni két ember között, akik a legközelebb állnak egymáshoz.

És ez a történet, ez egy olyan bibliai történet, amelyiknek olyan sokszor nekirugaszkodott a művész. És jól tette, mert nem lehet egykönnyen elintézeni, nem lehet félvállról venni. Mégis valami nagyon felemelőt, valami nagyon tisztát akar üzeni. Mert amikor már Ábrahám hite elvakult hitté válna, és

képes lenne, képes lenne elpusztítani az egyszülöttet, akit szeret, akkor derül ki, hogy Isten nem vak hitet, vak engedelmességet követel, hanem látást ad!

Benne van ebben, belesűrítődik ebbe a képbe az egymásba kapaszkodás, az egymás mellett élés és mégis magára maradás. És mindenén túl ott van az az üzenet: Mi nem olyan Istenben hiszünk, aki azt akarja, hogy értelmetlen áldozattá dobják oda az embert, hanem látó hitet akar! És ezt láttatja meg velünk, csodálatos tömörséggel ez a kép. Én így látom, és ő így lát engem.

Kívánom, hogy legyenek sokan, akik látják, és akik általa magukat is jobban látni tudják!